Muistio

Aihe	**Mustasuon tuulivoima-alueen osayleiskaava** **Kaavaluonnosvaiheen yleisötilaisuus**
Päivämäärä	1.9.2026
Aika	klo 17:00-19:21
Paikka	Nuorittan nuorisoseura
Paikalla	Oulun kaupunki: Virpi Haverinen, Jarmo Pohjola Tuulialfa Oy: Sonja Oksman, Timo Laatio, Aki Hassinen AFRY Finland Oy: Ismo Vendelin, Laura Valtari, Henna Tihinen (sihteeri) Yleisössä paikalla n. 60 henkilöä (+ järjestäjät) ja Teams:ssa n. 54 henkilöä (sis. järjestäjät).
Liitteet	Liite I. Chat-keskustelu

1. Tilaisuuden avaus

- Puheenjohtaja Matti Lukka Oulun kaupungin yhdyskuntalautakunnasta avasi tilaisuuden klo 17.00. Kaupungin käytäntönä on, että tämän kaltaisissa kaavatilaisuuksissa lautakunnan jäsen toimii tilaisuuden puheenjohtajana.
- Kaupungin, Tuulialfan ja AFRYn edustajat esittäytyivät.

2. Oulun kaupungin puheenvuoro

- Jarmo Pohjola kertoi tuulivoimasta osana puhdasta siirtymää, Oulun uudesta kaupunkistrategiasta ja tuulivoimatilanteesta sekä Mustasuon tuulivoima-alueen osayleiskaavasta.

3. Hankkeesta vastaavan puheenvuoro, Tuulialfa Oy

- Sonja Oksman esitteli yleisesti Tuulialfan toimintaa ja tavoitteita. Lisäksi hän esitteli hankkeen tilannetta ja aikataulua sekä YVA-selostuksesta saadun palautteen perusteella lisättyä paikallista vuorovaikutusta.

4. Kaavakonsultin puheenvuoro, kaavaluonnoksen esittely, AFRY Finland Oy

- Ismo Vendelin esitteli kaavan vaikutusten arvioinnin tuloksia, kaavakarttaa sekä sen kaavamerkintöjä ja -määräyksiä.

5. Kysymykset ja vastaukset / kommentit

Keskustelu aloitettiin klo 17.56.

Hankkeen sosiaalinen hyväksyttävyys on heikkoa ja hankkeesta saatava hyöty jakautuu epätasaisesti. Lisäksi kiinteistöjen arvot hankkeen lähialueella laskevat. Tällainen ei ole tasapuolista, oletteko eri mieltä?

- Kiinteistön arvon alenemaa tutkitaan laajasti ja Suomessa tutkimuksia käynnissä. Ruotsissa tutkimuksia on jo tehty, joissa on todettu, ettei yli 2 km etäisyydellä ole merkittävää arvon alenemaa. Tätä lähempänä olevien rakennusten osalta arvon on todettu alenevan jonkin verran.

Nähdäänkö hanke toteuttamiskelpoisena? Me näemme, että ainoa vaihtoehto on VE0 eli hankkeen toteuttamatta jättäminen.

- Vielä tänä kesänä alueella on tehty selvityksiä, jonka pohjalta hankesuunnitelma kehittyy seuraavaan vaiheeseen. Viranomaisilta saadut lausunnot huomioidaan kaavaehdotusta laadittaessa. Kaavamenettely on etenevä prosessi ja hankesuunnitelma kehittyy jatkuvasti.

Onko VE0 oikeasti vaihtoehto? Perustellussa päätelmässä on nostettu useita epäkohtia ja merkittäviä vaikutuksia esille.

- Selvityksiä alueella on tehty jo paljon ja yhteysviranomaiselta saatu perusteltu päätelmä huomioidaan kaavaehdotusvaiheessa sekä päätöksen teossa. Tuulialfa ei yksin päätä hankkeen toteuttamisesta, vaan kaupunginvaltuusto päättää hankkeesta. Tämän jälkeen tehdään investointipäätös, mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy hankkeen osayleiskaavan. Hankevastaavan tavoitteena on hankkeen toteuttaminen.
- Oulun kaupungin näkökulmasta hanketta ei ole välttämätöntä toteuttaa, mikäli selvityksissä ilmenee jotain sellaista, ettei hanketta nähdä toteuttamiskelpoisena. Kaavoituksessa nimenomaan tutkitaan hankkeen toteuttamismahdollisuuksia. Oulun kaupunki noudattaa lakia ja selvitykset tullaan huomioimaan jatkosuunnittelussa.

Suuntaako Oulun kaupunki hankkeesta saatavia hyötyjä Ylikiiminkiin? Mikäli hanke toteutetaan, niin hyödyt kohdistuvat Oulun kaupunkiin ja haitat Ylikiiminkiin. Olisiko esim. kiinteistöveron alennukset alueella mahdollisia?

- Oulun kaupungin strategisessa linjauksessa on esitetty hanketoimijoille ehdotettuja kompensointimahdollisuuksia. Verotuksen ja rahan ohjaaminen kaupungin toimilla on haastavampaa eikä se ole yksinkertaista.

Hankkeiden toteutusta ohjaa rahanahneus. Tuulivoimatuotantoa parempiakin vaihtoehtoja olisi olemassa energian tuotantoon.

- Paikallinen huoli on tunnistettu Oulun kaupungin kaavoituksessa ja on selvää, ettei hankkeen suunnittelu alueelle ole välttämättä kaikin puolin toivottua. Kaupungin kehittäminen on kompromissien tekoa, sillä Oulun kaupungilla on meneillään useita hankkeita, mm. tuulivoimahankkeita.
- Ilmastonäkökulma on myös hyvä huomioida, tuulivoimatuotannon myötä pyritään vähentämään ilmastovaikutuksia.

Tämän hankkeen suunnittelussa on edetty väärässä järjestyksessä, sillä tässä ei ole tehty tarpeeksi selvityksiä.

- Hanke lähtee liikkeelle, kun maanvuokratilanne on kaupungin näkökulmasta riittävä. Tässä hankkeessa täytyy sovittaa eri näkökulmia yhteen, kuten melu ja luontoarvot. Tuulivoimahankkeita ei voida sijoittaa mihin vain. Selvityksiä tehdään paljon YVA:n ja kaavoituksen aikana.

Aikooko Tuulialfa myydä Mustasuon hankkeen eteenpäin, esim. OX2:lle? Miten haittavaikutuksia kompensoidaan?

- OX2 on valikoitunut ja Tuulialfa tekee yhteistyötä OX2:n kanssa. Tuulialfa on tavoitellut sidosryhmiä ja jatkaa aktiivisesti sidosryhmätyötä esim. järjestämällä

hankeinfoja ja keskustelutilaisuuksia. Tässä tilaisuudessa voi aiheesta tulla jo keskustelemaan ja kertoa, miten voisimme tukea esim. yhdistysten toimintaa täällä paikallisella tasolla.

Miten hanke suojelee biodiversiteettiä ja luonnon monimuotoisuuden säilymistä?

- Täytyy huomioida, ettei tuulivoima ole yhteiskunnasta irrallinen osa. Energiaa tarvitaan paikallisesti sekä laajemminkin, ja jollain tavalla se täytyy tuottaa. Yhteiskunta sähköistyy yhä enenevissä määrin.
- Maankäytön intensiteettiä hyvä myös tarkastella. Tuulivoima on energiantuotantomuotona sellainen, että se vie paljon vähemmän pinta-alaa kuin suurin osa muista energiantuotantomuodoista. Tuulivoimatuotanto tuottaa paljon enemmän sähköä käyttämäänsä pinta-alaa kohden verrattuna esimerkiksi aurinkosähköön. Toisaalta taas esim. hiilen tuotannon osalta luonnonmonimuotoisuuden osalta vaikutukset kohdistuvat muualle eivätkä ole hallittavissa toisin kuin paikallisissa tuulivoimahankkeissa. Vaikutukset minimoidaan hankesuunnittelussa, ja esimerkiksi luo-alueita on esitetty kaavakartalla. Hankkeen yhteydessä selvitetään myös paikallisesti monimuotoisuutta edistäviä toimia.

Perustellussa päätelmässä on esitetty, että hankkeesta aiheutuu merkittäviä vaikutuksia, suuria kielteisiä vaikutuksia aiheutuu lähes jokaisen vaikutustyypin osalta.

- Perusteltu päätelmä on saatu heinäkuussa, ja se tullaan huomioimaan ja hankkeen suunnitelmia muokataan niiden pohjalta. Tässäkin tapauksessa kaavaluonnokseen on vähennetty voimaloita YVA-selostusvaiheesta.

ELY-keskus on ohjeistanut, miten asia tulee selvittää. Perusteltua päätelmää ei ole huomioitu.

- Lupa- ja valvontavirasto on viranomainen, joka valvoo YVA-menettelyä. Lisäselvityksiä hankkeessa tullaan tekemään.

Tuulivoima saastuttaa monin tavoin ja vaikuttaa ihmisiin, mm. aiheuttavat stressiä. Ilmastonmuutos aiheuttaa myös riskejä, kun sään ääri-ilmiöt runsastuvat. Emme kai halua ottaa näin valtavaa riskiä?

- Ilmastonmuutos on johtunut suurelta osin ihmisen toiminnasta ja nyt toimintatapoja pyritään muokkaamaan siten, että saataisiin vähennettyä esimerkiksi energiantuotannon päästöjä.

Onko kaupungilla tiedossa, kuinka moni maanomistaja on hyväksynyt sopimuksen maanvuokrauksesta?

- Suuruusluokka on tiedossa. Oulun kaupungilla ei ole oikeuksia maanvuokrasopimuksiin.

Hankkeen lähialueelle on suunnitteilla myös muita hankkeita ja tuulivoima-alueiden merkintöjä on myös maakuntakaavassa. Miten nämä huomioidaan?

- Hankkeessa tarkastellaan yhteisvaikutuksia muiden lähialueen hankkeiden kanssa. Hankkeiden kehityksessä jäljempänä hankekehityksessä olevat hankkeet huomioivat niitä edeltävät hankkeet.

Välkemallinnukseen liittyen, onko mallinnuksessa otettu huomioon, ettei aurinko aina nouse voimalaa korkeammalle?

- Välkemallinnuksessa on huomioitu koko vuoden kierto ja auringon asema. Koko vuoden tunnit huomioidaan ja mallinnus on matemaattinen. Auringon paisteen määrä vaikuttaa myös sekä voimaloiden vuosittainen käyttöaika.

Miksi tuulivoimahanketta ei suunnitella Oulun kaupungin alueelle vaan yksityisten maille?

- Maakuntakaavatasolla on määritelty suurpiirteiset potentiaalialueet laajempien tuulivoima-alueiden sijoittamiseksi. Hankekehityksessä ja osayleiskaavoituksessa alueen potentiaalia selvitetään tarkemmin, mihin tuulivoimaa on kannattavaa ja mahdollista sijoittaa.

Miksi kaikki havainnekuvat on otettu harmaalla säällä ja hämärällä?

- Kaavaehdotukseen maiseman havainnekuvia täydennetään ja uusia kuvanottopaikkoja on jo tarkasteltu. Uusia kuvauspaikkoja voi esittää Tuulialfalle keskustelujen yhteydessä.

Mitä hyvää hanke tuo alueelle talouden ja työllisyyden näkökulmasta? Miksi hanke on sijoitettu tänne eikä etäämmälle asutuksesta?

- Oulussa on käynnissä useita tuulivoimahankkeita. Lisää työtä toivotaan Ouluun.
- Hankkeiden sijoittelussa täytyy huomioida monia näkökulmia, hiljaisemmilla alueilla luontoarvot tyypillisesti kasvavat.

Esitetty aikataulu ei täsmää tarvittavien lisäselvitysten kanssa. Vasta ensi kesänä voidaan tehdä luontoselvityksiä maastossa. Ekologinen käytävä tukitaan kokonaan tällä hankkeella. Tuulivoiman huoltoa tekevistä yrityksistä suomalaisten hankala saada töitä. Ulkomaiset työntekijät tulevat tekemään huoltotyöt.

- Tuulivoimaloiden huoltoa tekee myös suomalaisetkin työntekijät.
- Kartoilla esitetyt ekologiset käytävät ovat suurpiirteiset, ja osoittavat että ekologiselle käytävälle alueella on tarvetta. Ekologisen yhteyden ei kuitenkaan tarvitse täsmälleen sijoittua kartalle esitettyyn kohtaan, vaan sijainti lähialueellakin on riittävä.

Tilaisuus päättyi klo 19.21.

LIITE I. Chat-keskustelussa osallisilla esille nousseet kysymykset ja kommentit teemoittain

MAISEMA

Maiseman osalta nousi esille kuvauspaikat ja -ajankohta, joihin vastattiin kokouksessa (ks. vastaukset edellä).

LUONTO JA EKOLOGINEN YHTEYS

Etenkin linnustoon ja ekologisiin yhteyksiin kohdistuvat vaikutukset puhututtivat sekä luonnon monimuotoisuuden säilyminen. Linnustoon kohdistuvia vaikutuksista on tullut myös mielipiteitä (Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys, Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ry) aiemmassa vaiheessa. Ekologisista yhteyksistä sekä luonnon monimuotoisuudesta käytiin keskustelua kokouksen aikana (ks. vastaukset edellä).

LÄHIALUEEN ASUTUS, MAANOMISTUS JA IHMISIIN KOHDISTUVAT VAIKUTUKSET

Keskustelussa nousi esille harmistuneisuus siitä, että tuulivoima-aluetta suunnitellaan lähelle asutusta ja etenkin harvaan asutulle seudulle, jossa on lähellä luontoa ja luonnonrauhaa. Kiinteistöjen arvoon kohdistuvat vaikutukset nousivat myös esille sekä kompensaatio. Näitä aiheita käsiteltiin tilaisuudessa (ks. vastaukset edellä).

KAAVA-AINEISTO

Kaava-aineiston osalta tiedusteltiin, mistä se on nähtävissä:

- Mustasuon kaava-aineisto: https://www.ouka.fi/mustasuon-tuulivoima-alueen-osayleiskaava
- Mustasuo-Tynnyrikorven YVA-menettelyn sivut: Mustasuo-Tynnyrikorven tuuli- ja aurinkovoimahanke, Oulu, Utajärvi

HANKKEEN SIJOITTUMINEN, SOSIAALINEN HYVÄKSYTTÄVYYS JA MUUT KOMMENTIT HANKKEESEEN

Hankkeen sijoittuminen ja sosiaalinen heikko hyväksyttävyys nousivat myös esille keskustelussa. Lisäksi nostettiin esille, että hankkeesta aiheutuu enemmän negatiivisia vaikutuksia kuin hyötyjä alueelle. Hankkeen sijoittumisesta, vaikutuksista ja sosiaalisesta hyväksyttävyydestä keskusteltiin tilaisuudessa (ks. vastaukset edellä).